

MONSTER

av Frode Grytten (Bikubesong, 1999)

UNDERVISNINGSSOPPLEGGET ER TILPASSET:

Tverrfaglig samarbeid norsk og programfag Vg2 Helsearbeiderfaget.
Passer også godt på Barn-og Ungdom og Helseservice.

DE GRUNNLEGGENDE FERDIGHETENE:

I dette opplegget får elevene tatt i bruk alle de grunnleggende ferdighetene. De får lytte og uttrykke seg muntlig i samspill med andre, og de får bruke både uformell og formell skriving. I tillegg må de lese og bruke digitale verktøy.

PRESENTASJON:

Novella «Monster» blir i dette undervisningsopplegget brukt som «starter» til emnet funksjonshemming. Tanken er at narrativer er en god inngangsport for å skape for forståelse og motivasjon til videre arbeid med fagtekster om tematikken. Novella fungerer således som en brobygger mellom teori og praksis; mellom fakta og «levd liv». Det er viktig å få frem at «Monster» beskriver en ærlig førstereaksjon hos en nybakt pappa som får vite at barnet hans har Downs syndrom. Den videre undervisningen må nyansere og balansere med plussord som f.eks. helhetlig menneskesyn, inkludering og «mulighetens syndrom».

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING:

Førlesing:

Presenter tittelen på novella: **Monster**

- Tegn en skisse av slik du forestiller deg et monster ser ut.
- Gi eksempel på filmer og eventyr med monster. Bruk tankekart.
- Finnes det andre ord for monster?
- Komme inn på indre demoner - det ukjente vi frykter

Les sitat fra novella:

«Men du berre stod på fødestova og tenkte at livet ditt var snudd opp ned. Og det var ungen si skuld.»

Skriv i tre minutter. Spørsmålene kan brukes som starthjelp

- Hva tror du har skjedd her?
- Hva tror du novella handler om?

Vis bilde av barn med Downs Syndrom (Bruk gjerne [Vossatassars Daniel](#))

- Hva vet dere om dette syndromet? Bruk tankekart.
- Kjenner dere uttrykkene mongoloid og åndssvak?
(Skjellsordene blir brukt i novella og må nyanseres og forklares)

Lesefasen

Les starten på novella uten at elevene har fått utdelt teksten. Stopp etter linje 15:
«På fødestova stod du og venta...., men ingenting skjedde.»

La elevene summe to og to:

- Hvem tror du hovedpersonen er?

Del ut teksten og les den sammen fra starten.

Etterlesingsfasen

Plenum:

- Hvem er hovedpersonen?
- Hva tenker dere om tittelen på novella?

Individuelt + plenum

- Hvilke tanker sitter du igjen med etter å ha hørt denne novellen?
Skriv i 2-3 minutter. Samtal i grupper på 3 og til slutt i plenum.

Forståelse av teksten:

- Begrunn med eksempler og sitater fra teksten på minst 5 av spørsmålene.

a. Navn på forfatter/tittel/årstall?

c. Skriv 3-4 setninger om hva novellen handler om.

b. Hvordan vil du beskrive hovedpersonen? (alder, personlighet)

c. Finn adjektiv som beskriver følelsene til hovedpersonen.

d. Hvordan vil du beskrive kjæresten til hovedpersonen?

e. Hvor foregår handlingen i novella?

f. Hvilken årstid er det?

g. Når forstod du at noe var spesielt med barnet?

h. Hva tror du er høydepunktet i novella?

i. Reflekter rundt hvorfor mannen føler som han gjør?

j. Hvordan slutter novellen.

Forslag til arbeid i programfag

- Les artikkel fra Dagbladet: [- Det første jeg tenkte var at han vil jeg ikke ha](#)
- Les mammabloggen til Daniel (Vossatassar): [Reisen til Nederland](#)
Fin fortelling som «sammenligner» det å få et barn med Downs med en Italiatur som ender opp i Nederland: annerledes, men fantastisk.
- Besøk av forelder til et barn med en psykisk utviklingshemning

SLUTTPRODUKT:

1. Bruk svarene dine på spørsmålene over til å skrive en fullstendig novelleanalyse.
2. Skriv en novelle fra morens synsvinkel.
3. Skriv et brev fra den unge faren til barnets mamma.
4. Skriv en tale fra faren til barnet sitt på konfirmasjonsdagen.

VURDERING:

Skriftlig innlevering med karakter i norskfaget.

KOMPETANSEMÅL:

NORSK

- bruke relevante og saklige argumenter i diskusjoner og vise åpenhet for andres argumentasjon
- bruke norskfaglig kunnskap i samtaler om tekster
- bruke fagkunnskap fra eget utdanningsprogram i foredrag og diskusjoner om skole, samfunn og arbeidsliv
- drøfte innhold, form og formål i et representativt utvalg samtidstekster, skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samisk
- gjøre rede for et bredt register av språklige virkemidler og forklare hvilken funksjon de har

PROGRAMFAG

- forklare hva habilitering og rehabilitering er, og gi eksempler på forebyggende og helsefremmende tiltak
- drøfte hva respekt og toleranse for andres kulturer og tradisjoner, livssyn og sosiale status innebærer, og drøfte hva dette betyr for å fremme fysisk og psykisk helse